

ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUISA-HARABO KOLOMERA [DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER] SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 9. decembrī¹

1. Ar lūgumu, kas iesniegts šajās apvienotajās lietās, *Bundesverwaltungsgericht* [Vācijas Federālā administratīvā tiesa] prasa Tiesai prejudiciālu nolēmumu par 11. panta 2. punkta interpretāciju Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 10. aprīļa Direktīvā 97/13/EK par kopējo vispārējo atļauju un individuālo licenču sistēmu telekomunikāciju pakalpojumu jomā² (turpmāk tekstā — “Direktīva”).

I — Piemērojamās tiesību normas

A — Kopienas tiesības: Direktīva 97/13

1) Ievads

2. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai regulējošā iestāde³ var pieprasīt no jaunajiem tirgus dalībniekiem atlīdzību, kas balstīta uz to ekonomisko vērtību, par tālruņa numuru piešķiršanu, ja uzņēmums, kam šajā tirgū ir dominējošs stāvoklis, kā agrākā valsts monopoluzņēmuma tiesību pārņēmējs ir saņēmis numurus bez maksas.

3. Devīņdesmitajos gados telekomunikācijas kļuva par tautsaimniecības virzītājspēku ar ievērojamu izaugsmes potenciālu. Tehnoloģiju attīstība ļāva ieviest jaunus pakalpojumus galvenokārt mobilo un satelīta telefonu jomā, izmantojot digitālo tehnoloģiju, kurā multivides komunikācijas progress pavēra ceļu neskaitāmiem pakalpojumiem⁴.

1 — Oriģinālvaloda — spāņu.

2 — OV L 117, 15. lpp.

3 — Šaskaņā ar Direktīvas 2. panta 1. punktu tās ir iestādes, kas ir funkcionāli nošķirtas no sakaru organizācijām un kam ir pienākums sagatavot atļaujas un uzraudzīt to ievērošanu.

4 — Īss, noderīgs pārskats par šo attīstību tiek piedāvāts ievadā “Komisijas ziņojumā” Padomei un Eiropas Parlamentam — Konsultācijas par Zaļo grāmatu jautājumā par telekomunikāciju infrastruktūras un kabeļtelevīzijas tīklu liberalizāciju”, Brisele, 1995. gada 3. maijs, COM(95) 158 galīgā redakcija.

4. Eiropas Kopiena noteica priekšnoteikumus šai tālākajai attīstībai, kā rezultātā Kopienas iestādes nolēma attīstīt šī sektora liberalizāciju; faktiski 1987. gadā publicētajā Zaļajā grāmatā Komisija ierosināja nākotnē izveidot vienotu tirgu, kurā tā aicināja visus tirgus dalībniekus piedalīties debatēs par šo tēmu un aicināja pakāpenisku sektora liberalizāciju, kas arī garantētu pilsoņiem tiesības izmantot modernās sakaru sistēmas⁵.

5. Tomēr vēlamās elastības ieviešana nenotika, ka dalībvalstīm tiktu atņemtas kontroles pilnvaras, ko tās realizē ar attiecīgo atļauju procedūru palīdzību. Citā Zaļajā grāmatā⁶ Komisija precizēja, ka šīs procedūras ir svarīga metode labvēlīgu priekšnoteikumu radīšanai konkurences attīstībai, licenču piešķiršanai piemērojot vienādus principus.

6. Kā jau es to uzsvēru secinājumos apvienotajās lietās *Albacom* un *Infostrada*⁷, šajā

sakarā Direktīva paredz vienotu ietvaru, kas pamatots ar samērīguma, pārskatāmības un nediskriminācijas principiem un kura mērķis ir tāda noteikumu režīma izveidošana, kas būtu savienojams ar brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību (preambulas pirmais, otrais, ceturtais un vienpadsmitais apsvērums; 3. panta 2. punkts).

7. Attiecīgi telekomunikācijas pakalpojumu sniegšanas brīvība un telekomunikāciju tīkla operāciju liberalizācija ir Direktīvas noteikumu vadošie principi. Kopienas likumdevējs paredz, ka šie pakalpojumi varētu tikt sniegti un izmantoti bez ierobežojumiem vai, attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz vispārējām atļaujām⁸, un ka individuālā licence⁹ tiek piešķirta tikai izņēmuma gadījumā vai papildus vispārējai atļaujai (septītais un trīspadsmitais apsvērums; 3. panta 3. punkts un 7. pants).

5 — Zaļā grāmata par kopējā tirgus attīstību telekomunikāciju pakalpojumu un iekārtu jomā. Brisele, 1987. gada 16. decembris, COM(87) 290 galīgā redakcija, kopsavilkuma 6., 16. un turpm. lpp.

6 — Zaļā grāmata par telekomunikāciju infrastruktūras un kabeļtelevīzijas tīklu liberalizāciju. II daļa, Brisele, 1995. gada 25. janvāris, COM(94) 682 galīgā redakcija, 61. lpp. un tālākās lpp. Skat. arī Komisijas paziņojumu "Uz jauno ietvaru elektronisko sakaru infrastruktūru un saistīto pakalpojumu jomā — 1999. gada komunikāciju regulējuma pārskats", Brisele, 1999. gada 10. novembris, COM(1999) 539 galīgā redakcija, 25. lpp.

7 — 2002. gada 12. decembra secinājumi apvienotajās lietās C-292/01 un C-203/01 *Albacom* un *Infostrada* (2003. gada 18. septembra spriedums, *Recueil*, I-9449. lpp.), kuru 2. un 7. punkts gandrīz burtiski saskan ar šo secinājumu 6. un 11. punktu.

8 — Saskaņā ar Direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu "vispārēja atļauja" ir atļauja neatkarīgi no tā, vai to regulē "kategoriju licence" vai vispārēji tiesību akti un vai šāds regulējums paredz reģistrēšanu, kas attiecīgajam uzņēmumam nerada pienākumu no attiecīgās regulējošās iestādes saņemt nepārprotamu lēmumu, pirms tiesību, kas izriet no šīs atļaujas, izmantošanas".

9 — Saskaņā ar Direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta otro ievilkumu "individuālā licence" ir atļauja, ko izdevusi regulējošā iestāde un kas kādam uzņēmumam piešķir īpašas tiesības vai kas tā darbības pakļauj īpašām saistībām, kas vajadzības gadījumā papildina vispārējo atļauju, kad uzņēmums nav tiesīgs īstenot attiecīgās tiesības, pirms tas nav saņēmis regulējošās iestādes lēmumu".

8. Lai ieviestu šos liberalizācijas noteikumus, Direktīva kā vadošo principu arī paredz, ka dalībvalstis nedrīkst ierobežot to individuālo licenču skaitu, kuras tā var piešķirt, izņemot gadījumus, ja tas ir nepieciešams, lai efektīvi izmantotu radiofrekvenču spektru vai nodrošinātu pietiekoša skaita numurus. Katram uzņēmumam, kas izpilda valsts normatīvajos aktos paredzētos un izsludinātos priekšnoteikumus, ir tiesības saņemt individuālu licenci (10. panta 1. punkts un 9. panta 3. punkts).

Neskarot finanšu ieguldījumus universālā pakalpojuma sniegšanai saskaņā ar pielikumu, dalībvalstis nodrošina, ka visas maksas, ko iekasē no uzņēmumiem atļauju piešķiršanas procedūrās, sedz vienīgi administratīvās izmaksas, kas saistītas tikai ar vispārējo atļauju izdošanu un ar piemērojamās vispārējās atļauju sistēmas vadību, kontroli un ieviešanu. Šādas maksas publicē piemērotā un pietiekoši detalizētā veidā tā, lai šī informācija būtu viegli pieejama.”

2) Noteikumi par maksājumiem

9. Direktīvas 6. un 11. pantā ievērots tas pats princips — sekmēt konkurenci telekomunikāciju tirgū un neuzlikt uzņēmumiem vairāk ierobežojumus un apgrūtinājumus nekā vajag¹⁰, tādējādi ievērojot samērīguma principu. Pantiem attiecīgi ir virsraksts “Maksas un atlīdzības, ko piemēro vispārējās atļaujas procedūrām” un “Maksas un atlīdzības, ko piemēro individuālajām licencēm”.

11. “11. pants

[..]

10. “6. pants

[..]

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visas maksas, ko iekasē no uzņēmumiem sakarā ar atļaujas procedūrām, sedz vienīgi administratīvās izmaksas, kas saistās ar individuālo piemērojamo licenču izdošanu, vadību, kontroli un īstenošanu. Maksas, ko piemēro kādai individuālai licencei, apmēra ziņā ir samērīgas ar ieguldīto darbu, un tās publicē piemērotā un pietiekoši izvērstā veidā tā, lai šī informācija būtu viegli pieejama.

10 — Nosacijumus, kuriem var pakļaut atļaujas piešķiršanu skat. Direktīvas pielikumā.

2. Neskarot 1. punkta noteikumus, gadījumos, kad ir jāizmanto ierobežoti resursi, dalībvalstis var atļaut savai regulējošajai iestādei iekasēt atlīdzību, lai ņemtu vērā vajadzību nodrošināt minēto resursu optimālu izmantošanu. Minētās atlīdzības ir nediskriminējošas un, tās nosakot, it īpaši ņem vērā vajadzību veicināt jaunu pakalpojumu un konkurences attīstību.”

14. *TNGebV* pielikums paredz, ka par 1000 desmitzīmju tālruņa numuru bloka piešķiršanu vietējā tikla sektorā atlīdzība noteikta 1000 Vācijas marku (DEM, aptuveni EUR 500) apmērā, turpretim, ja lūgums piešķirt numurus tiek noraidīts, atlīdzība ir samazināta līdz DEM 250 (aptuveni EUR 125).

B — Vācijas tiesības

II — Fakti, pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

12. Vācijas tiesību normas, saskaņā ar kurām tiek noteikta atlīdzības saņemšana par telefona numuru piešķiršanu, ir ietvertas *Telekommunikationsgesetz* (Telekomunikāciju likumā, turpmāk tekstā — “*TKG*”) ¹¹ un *Telekommunikations-Nummerngebührenverordnung* (Noteikumi par atlīdzību par komunikāciju numuriem”, turpmāk tekstā — “*TNGebV*”) ¹².

13. *TKG* 43. pants paredz, ka iestāde, kas pārvalda numuru piešķiršanu, ir tiesīga prasīt atlīdzību par numuru piešķiršanu un ka šīs atlīdzības aprēķināšanas kritēriji ir nosākami atbilstoši minētajiem noteikumiem.

15. Uzņēmumi *ISIS Multimedia Net GmbH und Co. KG* un *FIRMA O2 (Germany) GmbH und Co. OHG* (turpmāk tekstā attiecīgi — “*ISIS*” un “*FIRMA*”) *Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post* (Vācijas komunikāciju un pasta regulējošajai iestādei, turpmāk tekstā — “regulējošā iestāde”) iesniedza pieteikumu par noteikta skaita tālruņa numuru bloku piešķiršanu vietējam tīklam. *ISIS* no 43 pieteiktajiem blokiem saņēma 37, turpretim *FIRMA* no 2324 pieteiktajiem blokiem saņēma 2303.

16. Saskaņā ar 1999. gada 25. oktobra un 2000. gada 21. jūnija lēmumiem, un pamatojoties uz *TNGebV*, regulējošā iestāde noteica *FIRMA* atlīdzību — DEM 2 308 250 apmērā un *ISIS* — atlīdzību DEM 38 500 apmērā.

¹¹ — BGBl. 1996 I, 1120. lpp.

¹² — BGBl. 1999 I, 1887. lpp.

17. Pirms stājās spēkā *TKG, Deutsche Telekom AG* (turpmāk tekstā — “*Deutsche Telekom*”) kā agrākā Vācijas tirgū darbību veicošā monopoluzņēmuma tiesību pārņēmējs saņēma bez atlīdzības 400 miljonu tālruņa numuru rezervi, kura ir tā rīcībā arī šobrīd, par kuru saskaņā ar valsts tiesību normām nekas nav jāmaksā vai kura nav jāatgriež.

tam ir izslēgta iespēja sakarā ar šo agrāko numuru rezervi noteikt atlīdzību *a posteriori*?”

18. Abas sabiedrības cēla prasību, pārsūdzot tām adresētos lēmumus, un pēc to prasības noraidīšanas pirmajā instancē, *Oberverwaltungsgericht* (Federālās zemes augstākā administratīvā tiesa) prasību apmierināja un nosprieda noteikt pienākumu atbildētājai iestādei atmaksāt saņemto atlīdzību, ieskaitot procentus.

20. Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā iesniedzējtiesa vēlas vēl noskaidrot:

19. Saņēmusi šo divu uzņēmumu kasācijas sūdzību, *Bundesverwaltungsgericht* nolēma apturēt tiesvedību šajās abās lietās un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

“Vai šādā situācijā no jauna tirgū ienākošiem uzņēmumiem var noteikt vienreizēju atlīdzību par tālruņa numuru piešķiršanu, ņemot vērā attiecīgā gada apgrozījuma procentus (šajā gadījumā 0,1 %), ja šis numurs ir nodots gala klientam, ņemot vērā citas izmaksas, kas rodas sakarā ar ienākšanu tirgū, un uz šo izmaksu pamata neizvērtējot jauno operatoru iespējas konkurēt ar dominējošo uzņēmumu?”

III — Tiesvedība Tiesā

“Vai Direktīva 97/13/EK ir jāinterpretē tādējādi, ka par tālruņa numuru piešķiršanu [...] var noteikt atlīdzību, ņemot vērā piešķirto numuru ekonomisko vērtību, lai gan uzņēmums, kas savu darbību veic tajā pašā tirgū, izmantojot savu dominējošo stāvokli, bez maksas ir pārņēmis lielu skaitu agrākā valsts monopoluzņēmuma rīcībā bijušo tālruņa numuru un, pamatojoties uz valsts tiesībām,

21. Ar 2003. gada 16. septembra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs, ņemot vērā abu lietu savstarpējo objektīvo saistību, abas lietas apvienoja.

22. Komisija, Vācijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī abi uzņēmumi, kas cēluši prasību pamata lietā, iesniedza paskaidrojumus Tiesas Statūtu 20. pantā noteiktajā termiņā.

23. Visu lietas dalībnieku pārstāvji, kas iesniedza rakstveida paskaidrojumus, piedalījās 2004. gada 11. novembra tiesas sēdē, lai sniegtu savus paskaidrojumus mutvārdos, izņemot Apvienotās Karalistes valdību.

IV — Prejudiciālo jautājumu analīze

A — Direktīvā izklāstītā maksājumu regulējuma interpretācija

24. *Bundesverwaltungsgericht* jautājumi sniedz Tiesai iespēju precizēt konkurences brīvības robežas, kas jāievēro dalībvalstīm, kad tās iekasē atlīdzību par individuālās licences piešķiršanu telekomunikāciju jomā. Turklāt atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem var palīdzēt arī noteikt agrāko valsts monopoluzņēmumu tiesību pārņēmēju statusu un to attiecības ar jaunajiem konkurentiem pēc telekomunikāciju liberalizācijas procesa pabeigšanas 1998. gadā.

25. Kā jau es norādīju, Eiropas vienotā tirgus izveide šajā sektorā nebūtu bijusi iespējama, ja Kopienas limenī netiktu noteikts pamata regulējums, kas varētu nodrošināt vienlīdzīgas iespējas dažādu konkurentu vidū. Runa ir par pārskatāmības, nediskriminācijas un samērīguma principiem, kas ir tieši minēti Direktīvas 11. pantā atļaujas procedūru organizēšanai, kas ir sevišķi delikāts un būtisks posms, jo individuālās licences sniedz uzņēmējiem iespēju iekļūt tirgū. Katrs šķērslis šajā posmā nostiprina *status quo* un ierobežo konkurenci¹³.

26. Minētajā 11. pantā (tāpat kā 6. pantā) ir maksājumu tiesiskais regulējums, kurš ietverts procesuālā rakstura tekstā un kura mērķis ir, novēršot šķēršļus jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū, veicināt liberalizāciju. Kā jau es izklāstīju savos secinājumos lietā *Albacom* un *Infostrada* (28. punkts), šie noteikumi ir jātulko saskaņā ar minēto mērķi: šajās procedūrās noteiktie maksājumi nedrīkst atturēt uzņēmējus no ienākšanas tirgū.

27. Direktīvas 11. pantā ir ietverti divu veidu maksājumi, proti, 1. punktā — “maksa” par

13 — Komisija norāda, ka atļaujas telekomunikāciju sektorā netieši ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību un var izmainīt tirgus struktūras (4. zemsvītras piezīmē minētais ziņojums, vii. punkts).

individuālajām licencēm un 2. punktā — “atlīdzība” gadījumā, kad licence attiecas uz ierobežotu resursu izmantošanu. Pirmajam maksājumam, kura objekts ir administratīvas darbības, kas saistītas ar individuālo licenču izdošanu, vadību, kontroli un ieviešanu, ir jāsedz izmaksas, kas saistītas ar dažādu procedūru veikšanu. Otrajam maksājumam, kuru tāpat iekasē no individuālo licenču īpašniekiem, ir tāpat jānodrošina ierobežotu resursu optimāla izmantošana. Šie abi maksājumu veidi ir iekasējami saskaņā ar objektivitātes, nediskriminācijas un pārskatāmības principiem un otrā maksājuma gadījumā atlīdzības veids un apmērs nedrīkst sasniegt apmēru, kas atturētu jaunu konkurentu ienākšanu tirgū vai kavētu jaunu telekomunikāciju pakalpojumu ieviešanu. Līdzīgu viedokli es izklāstīju savu secinājumu lietā *Albacom un Infostrada* 36.–43. punktā.

B — Telefona numuri kā “ierobežoti resursi”

29. Lai Direktīvai nodrošinātu vienveidīgu piemērošanu, ir jāsniedz jēdzienam “ierobežoti resursi” vienota definīcija, kas ir uzdevums, kādu Tiesai līdz šim nav bijusi iespēja uzņemt. Manuprāt, šim jēdzienam ir jāaptver visi resursi, kuri ir jāsauglabā, jo tehnisku, saimniecisku vai praktisku iemeslu dēļ tos nevar pavairot neierobežoti¹⁴. Eksponentāls patērētāju skaita un attiecīgi pakalpojuma sniedzēju skaita pieaugums ietekmē rīcībā esošo numuru skaitu, kuri līdz ar to kļūst par ierobežotu resursu, kura piešķiršanai ir nepieciešams atbilstošs process un kritēriji¹⁵, lai visiem konkurentiem, brīdī, kad tie ienāk tirgū, nodrošinātu vienlīdzīgas sākotnējās iespējas, jo tas ir izšķirošs brīdis, lai brīvas konkurences apstākļos nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi¹⁶.

30. Šāda pieeja šķiet atbilstoša to Kopienas iestāžu nodomam, kuras gan tieši, gan netieši vairākkārt izteica rūpes par nākotnē sagaidāmo numuru trūkumu un vēlmi izvairīties no numuru sistēmas restrukturizācijas. Komisija

28. Apstrīdētie lēmumi pamata lietā un to juridiskais pamats Vācijas tiesību normās tiktāl, ciktāl noteiktie maksājumi pārsniedz sniegto pakalpojumu izmaksas, var būt pamatoti tikai ar Direktīvas 11. panta 2. punktu. Tādēļ vispirms ir jānoskaidro jautājums, vai šīs normas izpratnē telefona numuri ir ierobežoti resursi.

14 — Šādu definīciju izmantoja *Verwaltungsgericht Köln* [Kēlnes Administratīvā tiesa] 2000. gada 15. decembra spriedumā. Publicēts: *Multimedia und Recht*, 5/2001, 327. lpp.

15 — Šajā ziņā skat. arī Gramlich, L. *Rechtsfragen der Nummerierung nach § 43 Telekommunikationsgesetz*, Archiv für Post und Telekommunikation, 1998, 16. lpp., un Scherer, J. *Entwicklungslinien des Telekommunikationsrechts*. No: *Computer und Recht*, 2000, 42. lpp.

16 — Skat. Polster, S. *Das Telekommunikationsrecht der Europäischen Gemeinschaften*. Vine, 1999, 78. lpp.

Zaļajā grāmatā par numuru politiku telekomunikāciju pakalpojumu jomā Eiropā norādīja, ka pārejas posmā līdz pilnīgai liberalizācijai šis resurss būs tikpat būtisks kā frekvences vai tiesības uz līnijām, pat ja pretstatā šīm pēdējām tas nešķiet tehniski ierobežots, bet tā maiņa ir dārgs process un rada sabiedrībā noraidošu attieksmi¹⁷. Trīs gadus vēlāk ziņojumā, kas minēts 6. zemsvītras piezīmē, Komisija skaidri apstiprināja, ka šis resurss ir patiešām ierobežots (26. punkts).

žotu resursu izmantošanu, kuru vidū papildus radiofrekvencēm ir arī numuri, un tas atbilst tādai interpretācijai, kāda izriet no Direktīvas 2002/20/EK¹⁹, kurā ir paredzēta iespēja par radiofrekvenču izmantošanu noteikt atlīdzību (13. pants).

31. Šķiet, ka arī pašā direktīvā, kaut netieši, ir pārņemta šāda interpretācija, kas, kā jau minēju, nošķir, no vienas puses, vispārējās atļaujas, kas izsniegtas vispārēju iepriekš noteiktu atļauju veidā, kuras ļauj uzņēmumiem darboties telekomunikāciju tirgū bez kompetentās iestādes atbilstoša lēmuma, bet ar iespējamu turpmāko kontroli, un, no otras puses, individuālās licences, kas izsniegtas speciālu atļauju veidā, kuras dod tiesības tās īpašniekam darboties, pamatojoties uz administratīvu *ad hoc* lēmumu attiecībā uz konkrēto gadījumu¹⁸. No Direktīvas preambulas trīspadsmitā apsvēruma saistībā ar tās 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 10. panta 1. punktu, kā arī tās pielikuma 4.1. un 4.2. punktu izriet, ka šī otrā atļaujas veida piemērošanas joma attiecas uz ierobe-

32. Ja numuriem piemēro tādu pašu attieksmi kā radiofrekvencēm, kuras nenoliedzami ir fiziski ierobežotas, tad ir jāatzīst vajadzība tos aizsargāt, kas ir viena no vairākām "ierobežoto resursu" pazīmēm Direktīvas 11. panta 2. punkta izpratnē.

C — Direktīvas 11. panta 2. punktā minētie nosacījumi

33. Saskaņā ar šo normu dalībvalstis var saņemt atlīdzību par ierobežotu resursu izmantošanu, ja ir izpildīti trīs priekšnoteikumi, jo šai atlīdzībai 1) ir jāatspoguļo vajadzība nodrošināt šo resursu optimālu izmantošanu, 2) tā nevar būt diskriminējoša un 3) tai jāveicina jaunu pakalpojumu attīstība un konkurence.

17 — "Zaļā grāmata par numuru politiku telekomunikāciju pakalpojumu jomā Eiropā", Brisele, 1996. gada 20. novembris, COM(96) 590 galīgā redakcija, 1. lpp. un 3. zemsvītras piezīme.

18 — Kā jau es to esmu izklāstījis attiecībā uz Direktīvas 2., 5. un 9. panta interpretāciju savu secinājumā 30. un 31. punktā lietā *Albacom un Infostrada*.

19 — 2002. gada 7. marta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV L 108, 21. lpp.).

1) Ierobežotu resursu optimāla izmantošana

34. Kā jau es izklāstīju manu iepriekš minēto secinājumu lietā *Infostrada* un *Albacom* 42. punktā, šī maksājums pēc būtības atšķiras no "maksas", ko paredz Direktīvas 11. panta 1. punkts, ar to, ka tai nevajag segt izdevumus, kas rodas administrācijai sakarā ar šo licenču izdošanu un vadību, bet gan drīzāk meklēt atbilstošāko veidu ierobežotu resursu izmantošanai. Tādēļ runa ir par maksājumu, kas nav saistīta ar pretpakalpojuma sniegšanu un kam ir nodokļa raksturs, pat ja tā attiecas uz īpašu gadījumu (35. punkts iepriekš minētajos secinājumos).

35. Šis īpašais mērķis ir uzlabot resursu nodrošināšanu, kuru ierobežotība attaisno atlīdzību, jo tas atbilst 11. panta mērķim — iegūtos līdzekļus izmantot infrastruktūras nostiprināšanai un jauno tehnoloģiju zinātnē. Katrā ziņā Kopienų likumdevējs ir atstājis dalībvalstu ziņā tiesības lemt, lai arī ne absolūti brīvi, par atlīdzības izmantošanu²⁰, jo maksājuma raksturs rada pienākumu novirzīt iegūtos ienākumus šim īpašajam mērķim. To prasa vēlāmā harmonizācija.

20 — "Atļauju izsniegšanas direktīvas" trīsdesmit otrajā apsvērumā norādīts, ka tās mērķis nav precizēt, kādiem mērķiem maksas tiek izmantotas.

36. Tiesību aktu tuvināšana attiecas uz darbībām, kas aplikamas ar maksājumu, un uz izdevumu veidu, kur gūtie ienākumi jāizlieto, bet varbūt ir jāiet tālāk un jāattiecinā to uz atlīdzības apmēru. Tā, piemēram, Vācijā maksa par licences piešķiršanu vismaz 15 reizes pārsniedz administratīvo izmaksu summu, un, neņemot vērā šīs atlīdzības lielumu, saskaņā ar Kopienų tiesībām to nevar apstrīdēt, ja vien no tās gūtie finanšu līdzekļi tiek investēti ierobežotu resursu izmantošanas uzlabošanā. Taču nevar ignorēt, ka laikā, kad 11. panta 2. punkta mērķis ir stiprināt konkurenci ar tajā noteikto atlīdzību palīdzību²¹, būtiskas atšķirības maksu apmērā starp dalībvalstīm var kļūt par nopietnu šķērslī pārvietošanās vai aprites brīvībām, negatīvi ietekmējot konkurenci²².

37. Tā rezultātā ar nesamērīgu vai pārlietu augstu maksu tiek ne vien pārkāpti juridiskie

21 — "Atļauju izsniegšanas direktīvas" trīsdesmit pirmajā apsvērumā ir norādīts, ka dalībvalstu noteiktās administratīvās izmaksas nedrīkst izkropļot konkurenci vai radīt šķēršļus pieejai tirgum.

22 — Savu secinājumu lietā *Albacom* un *Infostrada* 51. punktā es norādīju, ka "dalībvalstu nevienlīdzīgā pieeja vienādos gadījumos attiecībā uz darbību, kas aplikama ar nodokli [...], var radīt nozīmīgas konkurences izkropļojumus, kas var nelabvēlīgi ietekmēt brīvu personu brīvu kustību vai kapitāla un preču brīvu apriti, kā arī pakalpojumu brīvu sniegšanu". Scherer, J. *op. cit.*, 42. lpp., kritizē direktīvu attiecībā uz dalībvalstīm piešķirto rīcības brīvību, lai noteiktu atšķirīgu maksu par ierobežotu resursu piešķiršanu, izveidojot reālus šķēršļus pieejai tirgum. Polster, S. *op. cit.*, 78. lpp., kas pievienojas šim uzskatam, uzsver precizitātes trūkumu, lai noteiktu pieļaujamo augstāko maksas apmēru. *Europäische Amt für Telekommunikation* [Eiropas Telekomunikāciju iestāde] savā ziņojumā Komisijai uzsver (*Annexes to the second interim report — Fees for Licensing telecommunications services and networks*, 1999. gada jūlijs, 5. lpp.), ka atšķirīgā maksa, kas tiek noteikta tirgus dalībniekiem, var negatīvi ietekmēt sektoru un nelabvēlīgi ietekmēt noteiktus valsts tirgus salīdzinājumā ar citiem.

pamatprincipi, bet arī pārkāptas Direktīvas normas, ja tā jaunajiem telekomunikāciju uzņēmumiem tiek radīti šķērsļi pieejai tirgum.

dalībvalstu ar nelielām atšķirībām pastāvošo situāciju pēc telekomunikāciju sfēras liberalizācijas procesa pabeigšanas un valsts monopolu likvidācijas: dažādus konkurences nosacījumus starp agrāko sakaru uzņēmumu, kuri ir dominējošā stāvoklī valsts tirgū, tiesību pārņēmējiem, un jaunajiem uzņēmumiem, kuri vēlas ienākt paplašinātajā Eiropas vienotajā tirgū.

2) Diskriminējošas attieksmes aizliegums

38. Tiesas judikatūrā jēdzienam diskriminācija ir ļoti liela nozīme. Diskriminācija ir gadījumā, ja salīdzināmas situācijas bez objektīva pamatojuma tiek aplūkotas atšķirīgi par sliktu noteiktām personām salīdzinājumā ar citām²³. Īsumā: ja, piemērojot Direktīvas 11. panta 2. punktu, dalībvalstis nosaka individuālās licences īpašniekiem maksu, lai optimizētu ierobežotu resursu izmantošanu, tām šie maksājumi jānosaka tādējādi, lai neradītu starp sektora operatoriem patvaļīgu nevienlīdzību.

39. Šis princips piešķir svarīgumu prejudiciālajiem jautājumiem, kas uzdoti šajā lietā, kuras faktiskie apstākļi atspoguļo vairumā

40. Direktīva prasa, lai *Deutsche Telekom*, *ISIS* un *FIRMA* konkurē savā starpā, pamatojoties uz vienlīdzības principu. Tomēr laikā, kad *Deutsche Telekom* saņēma ievērojamu skaitu telefona numuru bez pienākuma maksāt jebkādu atlīdzību, *ISIS* un *FIRMA* saskaņā ar *TKG* 43. panta 3. punktu tika noteikta atlīdzība, lai gan to attiecīgais stāvoklis šķita līdzīgs: visi trīs uzņēmumi darbojas vienā sektorā, veic vienādu uzņēmējdarbību un tādēļ no saimnieciskā viedokļa ir vienlīdz atkarīgi no to rīcībā esošajiem telefona numuriem.

41. Ievērojot šo stāvokli, ir jānoskaidro, vai Direktīva pieļauj tādu situāciju, kāda tā izveidojusies pamata lietā.

42. Pirmajā brīdī atbilde varētu šķist noraidoša: salīdzināmos apstākļos nav pieļaujams atšķirīgs tiesiskais režīms. Turklāt nedrīkst

23 — No senākiem spriedumiem minams 1962. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās 17/61 un 20/61 *Klöckner-Werke u.c./Augstā iestāde* (*Recueil*, 615, 652. lpp.). No jaunākiem spriedumiem minams 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 *Spānija/Komisija* (*Recueil*, I-8031. lpp., 57. punkts) un 2003. gada 22. maija spriedums lietā C-462/99 *Connect Austria* (*Recueil*, I-5197. lpp., 115. punkts), uz kuriem es atsaukos vēlāk.

atstāt bez ievēribas ar to saistīto laika faktoru tiktāl, ciktāl *Deutsche Telekom* agrāko monopola telekomunikāciju uzņēmumu aizstāja brīdī, kad vēl nebija stājies spēkā *TKG*. Tādējādi *Deutsche Telekom* numuru rezervi ieguva senāk, proti, brīdī, kad tiesiskā situācija bija atšķirīga, un tādēļ nav nepamatoti apgalvot, ka uz šo situāciju nevar pamatoties, lai veiktu salīdzinājumu pārbaudei, vai pastāv nevienlīdzīga attieksme.

44. Vispārīgi uzņēmumiem, kuri pārņēma agrākos valsts monopola uzņēmumus, ir dominējošs stāvoklis valsts tirgū, neņemot vērā telekomunikāciju tirgus liberalizācijā panākto attīstību²⁵. *Bundesverwaltungsgericht* atzīst, ka *Deutsche Telekom* ir dominējošs stāvoklis sektorā, un pretēji Vācijas valdības viedoklim uzskata, ka tā stāvoklis nepasliktinās agrākā monopoluzņēmuma debitora saistību pārņemšanas rezultātā, jo 400 miljonu telefona numuru²⁶ iegūšana bez atlīdzības zināmā mērā nostiprina uzņēmuma kontroli pieaugošās brīvās konkurences apstākļos, un var sagaidīt, ka tā privileģētais stāvoklis uz godīgas konkurences ierobežošanas rēķina nostiprināsies, pateicoties šai ievērojamajai numuru rezervei un konkurentu pienākumam maksāt lielu maksu²⁷.

43. Tomēr šādu secinājumu nevar izdarīt automātiski, jo ir jāizvērtē faktiskie apstākļi visā to kopumā, lai cik tie arī šķistu nesvarīgi. Saskaņā ar iepriekš minēto spriedumu lietā *Connect Austria* nosakot, vai licences piešķiršana valsts uzņēmumam bez atlīdzības līdz liberalizācijas uzsākšanai atbilst pienākumam nodrošināt vienlīdzīgas iespējas, jāņem vērā tas, kad licence tika piešķirta, kādi normatīvie akti tobrīd bija spēkā, vai uzņēmumam bija kādi izmantošanas pienākumi un, atbilstošā gadījumā, kāda bija licences ekonomiskā vērtība sektora liberalizācijas brīdī (94. punkts)²⁴.

45. Turklāt, Vācijas normatīvie akti neparedz mehānismu šīs priekšrocības līdzsvarošanai. Kā norādīja Vācijas valdība, atbilstoši

24 — Attiecībā uz šiem kritērijiem Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 9. panta 2. punkts un 11. panta 2. punkts nav pretrunā valsts tiesiskajam regulējumam, kas valsts uzņēmumam, kurš ir dominējošā stāvoklī un kuram jau ir GSM-900 licence, piešķir papildu frekvences DCS-1800 frekvenču tīklā bez īpašas atlīdzības, turpretī uzņēmējiem, kuri ieņāk tirgū un kuriem tiek piešķirta DCS-1800 licence, tiek noteikta maksa, ja maksa, kas pastāvošam uzņēmumam noteikta par tā GSM-900 licenci, ieskaitot vēlāk bez papildu samaksas piešķirtās frekvences no DCS-1800 rezervētā frekvenču tīkla, no ekonomiskā viedokļa ir līdzvērtīga maksai, kuru noteica konkurējošajam uzņēmumam (118. punkts).

25 — Saskaņā ar Tiesas judikatūru uzņēmumam ir dominējošs stāvoklis, ja tas var negatīvi ietekmēt efektīvu konkurenci noteiktā tirgū un var rīkoties neatkarīgi no saviem konkurentiem, klientiem un patērētājiem (1979. gada 13. februāra spriedums lietā 85/76 *Hoffman-La Roche (Recueil)*, 461. lpp., 38. punkts), 1980. gada 11. decembra spriedums lietā 31/80 *L'Oréal (Recueil)*, 3775. lpp., 26. punkts) un 1983. gada 9. novembra spriedums lietā 322/81 *Michelin (Recueil)*, 3461. lpp., 30. punkts).

26 — Jāņem vērā, ka FIRMA tika noteikta maksa DEM 2 308 250 (tagad EUR 1 154 125) par ievērojami mazāka telefona numuru skaita piešķiršanu (230 300) un 21 000 numuru piešķiršanas atteikumu. Attiecīgā maksa par 400 miljoniem numuru, kas tika piešķirti *Deutsche Telekom*, būtu DEM 400 000 000 (EUR 200 000 000).

27 — Spriedumā lietā *Connect Austria* (85. un 86. punkts) tika noteikts — tas, ka darbību jaunuzsākušam uzņēmumam ir jāmaksā maksa par licences piešķiršanu salīdzinājumā ar valsts uzņēmumu, kurš ir dominējošā stāvoklī un kurš to var saņemt bez maksas, ir konkurences priekšrocība attiecībā pret šī dominējošā uzņēmuma konkurentiem, kas ļauj tam nostiprināt dominējošo stāvokli, piedāvājot zemākus tarifus.

tās spēkā esošajiem tiesību aktiem, no *Deutsche Telekom* nevar *a posteriori* tikt prasīta atlīdzība par numuriem, kas tika piešķirti, pirms stājās spēkā *TKG*; valsts likumdevējs šo iespēju gan apsvēra²⁸, bet beigās noraidīja kā juridiski nekorektu²⁹.

normām bez atlīdzības piešķirto lielo telefona numuru skaitu, tā kā šīs pārejas sekas pastāv vēl šobrīd: priekšrocības, kas pirms tam tika piešķirtas bijušajam valsts monopoluzņēmumam un pēc tam pārgāja tā tiesību pārņēmējam, šodien nelabvēlīgi ietekmē trešās personas. Jaunajā situācijā valsts likumdevējam ir jāievēro piemērojamie Kopienas tiesību akti, ieskaitot pamatprincipu, ka nav pieļaujama pret konkurenci vērsta diskriminācija, kurš, kā jau es to norādīju, arī ir pamatā telekomunikāciju tirgus liberalizācijas procesam, kas sākās, pirms stājās spēkā *TKG*³⁰.

46. Tādējādi pastāv nevienlīdzīga attieksme, kas var negatīvi ietekmēt konkurences nosacījumus un tirgus darbību, kas ir jautājums, kurš Vācijas tiesībās šķietami nav atrisināts.

47. Tādēļ vēl atliek noteikt, vai pastāv attaisnojoši apstākļi šādai atšķirīgai attieksmei. To nevar attaisnot ar pagātnes notikumiem un apgalvojumu, ka nevar grozīt attiecībā uz atbilstoši spēkā esošajām tiesību

48. Vācijas valdība mēģina attaisnot šo attieksmi ar to, ka *Deutsche Telekom* nodotie numuri attiecināmi uz agrākiem klientiem un tādēļ tie nav nodoti lietošanā; ja vien

28 — Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu šai lietā ceturta punkta pirmajā apsvērumā norādīts: "likumdevējs bija pieņēmis, ka *Deutsche Telekom* būtu jāmaksā maksa 386 miljonu DEM apmērā par pārņemto telefona numuru piešķiršanu. Tomēr šis maksājums netika veikts, jo *Deutsche Telekom AG* nekad nebija iesniedzis pieprasījumu par attiecīgo telefona numuru piešķiršanu un tikai lēmums par šādu pieprasījumu radītu pienākumu maksāt".

29 — M. Vismans [M. Wissmann] (izdevējs) izdevumā *Telekommunikationsrecht* (Heidelberga, 2003, 351. un 1219. lpp.) norāda uz Vācijā pastāvošo tiesisko nenoteiktību attiecībā uz *Deutsche Telekom* rīcībā esošo rezervju ekonomisko novērtējumu. Tiesu praksē un literatūrā ir apspriesta iespēja noteikt *Deutsche Telekom* maksu par numuriem, kas tika piešķirti līdz 1996. gada 1. augustam, jo *TKG* mērķis bija izveidot godīgu konkurenci. Ir pausts arī viedoklis, ka *Deutsche Telekom* nedrīkst gūt priekšrocības no agrāk veidotā monopola slēgtā tirgū. Pretēja viedokļa paudeji uzsver, ka strīdus numuru rezerves nodošana ir jāskata saistībā ar toreiz spēkā esošajām tiesību normām un kompetences sadali starp *Bundesministerium für Post- und Telekommunikation* (Telekomunikāciju un pasta federālo ministriju), *Deutsche Telekom* un tā priekštecī.

30 — Šis process sākās ar 1990. gada 28. jūnija Direktīvu 90/388/EEK par konkurenci telekomunikāciju pakalpojumu tirgos (OV L 192, 10. lpp.). Tā tika grozīta pirmo reizi it īpaši attiecībā uz satelītu komunikācijām ar Komisijas 1994. gada 13. oktobra Direktīvu 94/46/EK, ar ko groza Direktīvas 88/301/EEK un 90/388/EEK (OV L 268, 15. lpp.). Ar Komisijas 1995. gada 18. oktobra Direktīvu 95/51/EK (OV L 256, 49. lpp.) atcēla kabeļtelevīzijas tīkla izmantošanas ierobežojumus jau liberalizēto telekomunikāciju pakalpojumu sniegšanai. Tai pašā gadā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 13. decembra Direktīvu 95/62/EK (OV L 321, 6. lpp.) tika noteikti priekšnoteikumi fiksētās balss telefonijas tirgus atvēršanai. Direktīva 90/388 tika atkal grozīta ar Komisijas 1996. gada 16. janvāra Direktīvu 96/2/EK (OV L 20, 59. lpp.), lai tās piemērošanas robežās iekļautu mobīlās un personālās komunikāciju sistēmas. Ar Komisijas 1996. gada 13. marta Direktīvu 96/19/EK (OV L 74, 13. lpp.) tika veiktas tālākās izmaiņas 1990. gada direktīvā, lai veicinātu brīvu konkurenci telekomunikāciju tirgos. Pēdējās izmaiņas tika veiktas ar Komisijas 1999. gada 23. jūnija Direktīvu 1999/64/EK (OV L 175, 39. lpp.), kuras mērķis bija nodrošināt, lai telekomunikāciju tīkli un kabeļtelevīzijas tīkli, kuri pieder vienam un tam pašam operatoram, būtu tiesiski dalītas vienības. Daļa iepriekš minēto normatīvo aktu šajā laikā ir atcelti un aizstāti ar Komisijas 2002. gada 16. septembra Direktīvu 2002/77/EK par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV L 249, 21. lpp.).

numuri atbrīvojas, tie nokļūst atpakaļ regulējošajā iestādē, kura saskaņā ar savas kompetences jauno stāvokli par attiecīgu atlīdzību var piešķirt tos operatoram, to skaitā *Deutsche Telekom*. Tomēr šis skaidrojums neko nemaina, jo *Deutsche Telekom*, kas ir tālu no tāda stāvokļa kā pārējie operatori, saņem bez maksas numurus, par kuru piešķiršanu tā konkurentiem ir jāmaksā atlīdzība.

Bundesverwaltungsgericht ir jāpārbauda saistībā ar visiem attiecīgās lietas apstākļiem. Šajā sakarā kā attaisnojumu nevar atzīt to, ka 1) tad, kad dominējošais uzņēmums iestājās agrākā valsts monopoluzņēmuma vietā, atlīdzība par numuru piešķiršanu nebija noteikta, kā arī to, ka 2) kopš stājās spēkā jaunais regulējums, šis uzņēmums maksā atlīdzību par papildu numuru piešķiršanu tāpat kā pārējie uzņēmumi.

49. Kā vēl viens attaisnojums, uz ko norāda Vācijas valdība, ir fakts, ka *Deutsche Telekom* līdzās numuru rezervei "mantoja" arī daudzas finanšu saistības, ieskaitot pienākumus, kas, tirgu liberalizējot, papildināja universālos pakalpojumus, un 80 000 ierēdņu pārņemšanu, kas līdzsvaro gūtās priekšrocības³¹. Šo izteikumu neapstiprina pierādījumi, un katrā ziņā novērtēt, lai izlemtu, vai ir pamatota nevienlīdzīgā attieksme pret konkurējošajiem uzņēmumiem, ir valsts tiesas kompetencē.

3. Saderīgums ar brīvas konkurences principu

51. Pēdējā prasība, kas ar Direktīvas 11. panta 2. punktā izvirzīta kā priekšnoteikums, lai individuālās licences īpašniekiem varētu noteikt atlīdzību par ierobežotu resursu lietošanu, ir tāda, ka šai atlīdzībai ir jāveicina jaunu pakalpojumu attīstība un konkurence.

50. Tādēļ kopumā ir jāsecina, ka runa ir par nevienlīdzīgu regulējumu, kura pamatotība

52. Telekomunikāciju liberalizācija nozīmē tirgu atvēršanu, kuras īstenošanu nedrīkst izjaukt maksas noteikšana, kas ierobežo konkurenci tāpēc, ka vienādos apstākļos esošiem operatoriem nosaka atšķirīgas maksas, ar to piešķirot priekšrocības vieniem operatoriem salīdzinājumā ar citiem. Faktiski, kā Tiesa nosprieda iepriekš minētajā

31 — Ir grūti uztvert kā apgrūtinājumu 80 000 ierēdņu pārņemšanu, ja vien nepiekrīt banālai frāzei, ka viņi ir izlaisti, slikti sagatavoti un neefektīvi, kas 19. gadsimta literatūrā ir bieži sastopams priekšstats, kā tas izriet, piemēram, no Antona Čehova stāsta "Palāta Nr. 6" (novele, izdevis I. Šmelovs, no krievu valodas tulkojis R. Kandreija, *Manesse Verlag*, Cīrihe, 1946), kurā Andrejs Jefimičs žēlojas: "Es kalpoju kaitīgi lietai un saņemu par to naudu no cilvēkiem, kurus es mānu; es neesmu godīgs. Pats par sevi es neesmu nekas, es esmu tikai daļiņa no kopējā neizbēgamā jaunuma: visi vietējie ierēdņi ir kaitīgi un saņem algu veltīgi."

spriedumā lietā *Connect Austria* (83. punkts), brīva konkurence prasa vienlīdzīgas iespējas visiem konkurējošajiem uzņēmējiem. Kā jau es norādīju savos secinājumos apvienotajās lietās *Albacom* un *Infostrada* (43. punkts), 11. panta 2. punkta mērķis un izņēmuma raksturs, kas jātulko šauri saskaņā ar tiesību normu interpretācijas pamatnoteikumiem³², nepieļauj attiecībā uz jaunajiem konkurentiem noteikt lielākus ierobežojumus vai maksas nekā tās, kas noteikti nepieciešamas.

53. Turklāt uzņēmumi, kas vēlas sākt darboties šajā tautsaimniecības sektorā, ir spiesti veikt lielus ieguldījumus, tādēļ to stratēģijas sākumposmam ir īpaša nozīme konkurences attīstībā, jo atbilstošās administratīvās formalitātes un ar to saistītie izdevumi³³ var radīt nevēlamas sekas, kas saistītas ar jau pastāvošu uzņēmumu aizsardzību un to stāvokļa nostiprināšanu³⁴.

32 — Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Albacom* un *Infostrada* (34. punkts) Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 11. panta 2. punkta redakcija ir interpretējama šauri.

33 — 6. zemesvitrās piezīmē minētajā paziņojumā Komisija norādīja uz to, ka iepriekšējās atļaujas nepieciešamība var kļūt par netaisnīgu šķērslī iekļūšanai tirgū ilgstošā un pārlietu dārgā administratīvā procesā. Tā uzsvēra arī nepieciešamību samazināt maksājumu apmēru (25. un 26. lpp.). Šis pamata prāvas lietas apstākļu uzmanīga analīze liecina, šķiet, ka apstrīdētā maksa, kā tika jau minēts, piecпадsmīt reizes pārsniedz maksu par veiktajām darbībām.

34 — A. Heffernans [A. Heffernans] darbā *Telekommunikationsrecht, Liberalisierung und Wettbewerb* (Vine, 2002, 91. lpp.) norāda, ka konkurences noteikumi, apvienojoties tirgus spēkiem, kļūst ļoti svarīgi sektorā notiekošās liberalizācijas dēļ. Šis apstāklis pēc viņa ieskata ir pieminēšanas vērts sakarā ar bijušo valsts monopoli pašreizējo dominējošo stāvokli, kā par to liecina šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu.

54. Konkurences izkropļojumi ir jānovērtē ne tikai attiecībā uz ekonomiskiem faktoriem, bet arī tehniskiem faktoriem — šiem abiem papildu elementiem, kas samazina valsts iestāžu rīcības brīvību neatkarīgi no tā, vai tās īsteno likumdevēja varu vai izpildvaru³⁵. Viens no šādiem tehniskiem faktoriem ir tieši telefonu numuri — ierobežoti resursi, kam ir būtiska nozīme, jo brīva konkurence starp tirgus dalībniekiem prasa, lai jau iepriekš tiktu sagatavots pietiekams skaits numuru un lai tie tiktu godīgi sadalīti konkurentu starpā³⁶.

55. Ja papildus faktam, ka agrākā monopoznēmuma tiesību pārņemējam bez maksas tiek piešķirta ļoti liela daļa šo ierobežoto resursu, pievieno apstākli, ka jaunajiem operatoriem par numuru piešķiršanu ir jāveic maksājums, kas būtiski pārsniedz administratīvās izmaksas par telefonu numuru piešķiršanu, tas neapstrīdami veicina iepriekšējās dominējošās pozīcijas nostiprināšanos un kā brīvas konkurences ierobežojums liedz pārējiem uzņēmējiem iespēju ienākt tirgū, ko cenšas panākt ar Direktīvu kopumā un it īpaši ar tās 11. panta 2. punktu. *Deutsche Telekom* ne vien saņēma lielu daļu no "pīrāga", bet arī to ieguva pilnīgi bez maksas, turpretim pārējiem tirgus dalībniekiem bija jāmaksā liela maksa: tādējādi ir jāatzīst, ka prasītās vienlīdzīgas iespējas nav ievērotas.

35 — Skat. Möstl, M. *Lizenzgebühren im Bereich von Post und Telekommunikation*. No: *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*. 2001, 738. lpp.

36 — Skat. iepriekš minēto M. Vismans (izdevējs) darbu, 326. un 1196. lpp.

56. Tādējādi Direktīva un tās 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tā, ka tie iestājas pret to, ka par telefona numuru piešķiršanu tiek noteikta atlīdzība, kuras lielumu nosaka atkarībā no piešķirto numuru ekonomiskās vērtības un kura pārsniedz ar to saistītās administratīvās izmaksas, ja uzņēmums, kurš ir agrākā valsts monopoluzņēmuma tiesību pārņēmējs un kuram tirgū ir dominējošs stāvoklis, ir saņēmis numuru blokus no sava priekšteča bez atlīdzības un valsts tiesības nepieļauj par šo numuru pāreju, kas neveido kompensāciju par "mantoto" saistību pārņemšanu, noteikt atlīdzības maksājumu ar atpakaļejošu spēku.

57. Tā kā uz pirmo jautājumu es piedāvāju sniegt noraidošu atbildi, tad nav jāatbild uz otro jautājumu, jo no iepriekš sniegtajiem apsvērumiem jāsecina, ka nav pieļaujams noteikt to vienreizējo atlīdzību par tālruņa numuru piešķiršanu jaunajiem tirgū ienākošajiem uzņēmumiem, kas ir vienāda ar noteiktu procenta apmēru (šajā gadījumā 0,1 % no realizējamā apgrozījuma, ja šie numuri tiktu nodoti galīgajam klientam), neanalizējot jauno operatoru iespējas konkurēt ar tirgū jau esošo dominējošo uzņēmumu, ņemot vērā citas izmaksas, kas rodas sakarā ar ienākšanu tirgū.

V — Secinājumi

58. Ņemot vērā iepriekš minēto, piedāvāju Tiesai atbildēt uz pirmo no abiem *Bundesverwaltungsgericht* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem apvienotajās lietās tā, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 10. aprīļa Direktīva 97/13/EK par kopējo vispārējo atļauju un individuālo licenču sistēmu telekomunikāciju pakalpojumu jomā un it īpaši tās 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tā, ka tie iestājas pret to, ka par telefona numuru piešķiršanu tiek noteikta atlīdzība, kuras lielumu nosaka atkarībā no piešķirto numuru ekonomiskās vērtības un kura pārsniedz ar to saistītās administratīvās izmaksas, ja uzņēmums, kurš ir agrākā valsts monopoluzņēmuma tiesību pārņēmējs un kuram tirgū ir dominējošs stāvoklis, ir saņēmis numuru blokus no sava priekšteča bez atlīdzības un valsts tiesības nepieļauj par šo numuru pāreju, kas neveido kompensāciju par "mantoto" saistību pārņemšanu, noteikt atlīdzības maksājumu ar atpakaļejošu spēku.